

Minimálna mzda sa v Európe zvýšila, pocítia ale málo zarábajúci ten rozdiel?

Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok - Eurofound pripravila správu o minimálnej mzde v členských štátoch Európskej únie v roku 2018. Za Slovensko podklady do správy pripravili korešpondenti Eurofound pri Inštitúte pre výskum práce a rodiny.

Podľa správy Eurofound sa od januára 2018 mzda ľudí s minimálnou a nízkou mzdou zvýšila vo väčšine členských štátov EÚ, pričom minimálna mzda vzrástla takmer vo všetkých štátoch. V roku 2019 bol významný rast v Litve, Španielsku, Grécku a v novších členských štátoch s nízkymi mzdami. Kým tieto zvýšenia sú vítané a sú dobrou správou pre pracovníkov pracujúcich za minimálnu mzdu, výskum Eurofound poukazuje na to, že zmeny pracujúci nepocitujú automaticky pozitívne v ich príjme a znižovaní mzdových nerovností. Je to preto, lebo tieto zvýšenia môžu byť redukované pri zdaňovaní - mnohé skupiny pracovníkov nemôžu využiť minimálne sadzby a hoci ženy pravdepodobne pracujú proporčne na pracoviskách s minimálnou mzdou, zvýšenie minimálnej mzdy nemusí znamenať aj znižovanie rodovej mzdovej nerovnosti.

Viacere členské štáty v Európe sa snažili riešiť problémy, ako sú napr. „pracovná chudoba“ a rodová mzdová nerovnosť zvýšením minimálnej mzdy – zmeny však presadzovali bez plného využitia existujúcich procesov sociálneho dialógu. Výsledkom bolo, že zmenené sadzby nemuseli byť náležite zdôvodnené. Napríklad, keďže ženy pravdepodobne pracujú skôr na pracoviskách s minimálnou mzdou, predpokladá sa, že zvýšenie minimálnej mzdy môže vyrovnať rodové nerovnosti. Avšak zmeny v minimálnej mzde môžu znížiť zamestnanosť žien s nízkymi príjmami a zvýšiť nesúlad. Môže to však priniesť aj vedľajšie efekty v podobe zvýšenia miezd lepšie zabárajúcich (obvykle sa to týka viac mužov ako žien) či už zmiernením dopadov, alebo aj obnovením nerovností.

V mnohých členských štátoch sú skupiny pracovníkov, ako sú napr. mladí alebo sezónni zamestnanci, na ktorých sa zákonná minimálna mzda nevzťahuje. Zmeny v minimálnej mzde môžu, v závislosti na aplikácii, buď zvýšiť ich mzdu alebo urovnať existujúcu mzdovú nerovnosť. Je tu aj problematika zdaňovania. V Litve mali pracujúci podľa minimálnej mzdy vysoký rast nominálnej sadzby o 39% - najvyšší rast v EÚ. Išlo však hlavne o hrubú mzdu na ich výplatnej páske, pretože po zdanení a odvodoch do sociálneho poistenia sa zmena premietla do ich čistej mzdy v skromnejšej a nevýznamnej miere 7,5%-ného rastu.

Samozrejme, boli tu aj iné významné zmeny vo výške minimálnej mzdy z ktorých môže mať potenciálne úžitok veľký počet pracovníkov. V Španielsku bol významný 22%-ný rast minimálnej mzdy. Berúc do úvahy veľkosť španielskej ekonomiky, toto je možno najvýznamnejší rast v Európe od roku 2015, kedy Nemecko zaviedlo minimálnu mzdu. Významná zmena bola aj v Grécku, kde bola minimálna mzda zvýšená o 10%. Išlo však o prvé zvýšenie od r. 2012. Na Slovensku sa v roku 2019 zvýšila minimálna mzda o 8,33%, po zohľadnení inflácie však reálny rast bol o 5,95%.

V krajinách, kde sú sadzby minimálnej mzdy vysoké, boli zvýšenia skromné, od 2% vo Francúzsku, Belgicku, Holandsku, Írsku a Nemecku (celoročne) až po mierne zvýšenie o 3,6% v Luxembursku. V zmysle reálnych miezd upravených o infláciu boli tieto zvýšenia ešte menšie. Napr. 0,1% vo Francúzsku a 0,16% v Belgicku. Lotyšsko bolo jedinou krajinou, kde sa minimálna mzda nezvýšila a jej reálna hodnota klesla o 2,9%.

Všeobecne sa tieto zvýšenia sadzieb minimálnej mzdy realizovali v kontexte priaznivej hospodárskej klímy kombinovanej s pretrvávajúcim nedostatkom pracovnej sily v niektorých oblastiach, čo zvýšilo

vyjednávaciu silu pracovníkov a umožnilo podnikateľom platiť vyššie mzdy. Európa tu hrala úlohu aj pri národných diskusiách o „adekvátnych minimálnych mzdách“ v rámci Európskeho piliera sociálnych práv.

Výročná správa Eurofound o minimálnych mzdách v EÚ je významná nielen tým, že si všíma rast nominálnych a reálnych minimálnych miezd, ale aj tým, že analyzuje minimálne mzdy v členských štátoch, ktoré nemajú zákonne stanovenú minimálnu mzdu. Všíma si aj politické procesy, štruktúry kolektívnych vyjednávaní a iné veci, ktoré sú kľúčové pri stanovení sadzieb minimálnej mzdy. Tiež si všíma dlhodobé trendy v minimálnych mzdách a aký vplyv majú minimálne a nízke mzdy na rôzne skupiny pracovníkov.

Celá správa je k dispozícii na: [Minimum wages in 2019 - Annual review](#)